

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iudicivm De Articvlis Confessionis Fidei Anno M. D. XXX.
Caesar. M. Augustæ exhibitis, quatenus scilicet à
Catholicis admittendi sint aut reiiciendi**

Hoffmeister, Johann

Coloniæ, 1559

VD16 ZV 17723

De Sacrame[n]. iteru[m), & illoru[m] numero & efficatia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34289

ARTICVLVS XII.

iniquitatibus nostris renunciare. Fatemur
& in hoc negotio multos irrepsisse abusus,
qui re bene purgata, piè medica manu rei-
ciendi sunt. Queratur Dei verus honos,
queratur Ecclesiæ decor, & Deus mitissi-
mus, nostris conatibus non deerit. Dele-
ctet nos magis pœnitentię opera facere, q̄ de
pœnitentia multis disputare, & actum erit
de Zizanijs. Et hæc quidem putamus pro
loco & tempore, super hoc Articulo, piè
sufficere: Impiè morosos nihil moramur.

DE SACRAMENTO- rum numero, & virtute *Articulus deci- mus tertius.*

DE vsu Sacramentorū docent
quod sacramenta instituta
sint, non modo vt sint notæ profes-
sionis inter homines, sed magis vt
sint signa & testimonia voluntatis
Dei erga nos, ad excitandam &
confirmandam fidem in his qui v-
tuntur proposita. Itaque vtendum
est

ARTICVLVS XIII.

est sacramentis ita, vt fides accedat, quæ credat promissionib⁹, quæ per sacramenta exhibentur & ostenduntur.

Damnant igitur illos qui docent, quod sacramenta ex opere operato iustificent, nec docent fidem requiri in vsu sacramentorum, quæ credat remitti peccata.

F. Ioan. Hoff.

DE Sacramentorum virtute & efficacia in superioribus, Articulo videlicet Quinto, sententiam nostram, quam non dubitamus vniuersalis esse Ecclesiæ, exposuimus, vt non fuerat necesse rem rursus tractare. Verum quoniam aduersarius noster ita vult, age in illius gratiam vadam & adhuc vnum atque alterum militare cum ipso. Et hunc igitur probam⁹ Articulum, quo ad priora eius membra: modo intelligi velint hæc omnia de adultis, qui possunt corde credere ad iustitiam, ore autem confiteri ad salutem. Verè enim testā-

K

tut

ARTICVLVS XIII.

tur nobis sacramenta de Dei voluntate, & excitant, multoque magis confirmant fidem nostram. Et quoniam sine fide impossibile est placere Deo, & accedentem oportet credere, recte requiritur fides suscipientis: non quidem ad veritatem Sacramenti, id quod & supra admonuimus, sed ad fructum suscipientis. Sacramenta enim Ecclesie vera sunt, certa sunt, ubicunque sunt: sed eis qui ponunt obicem (sive hanc incredulitatem, sive propositum peccandi voces, nihil moramur) non sunt frugifera, sed maxime noxia, non ex infirmitate sacramenti, sed ex malicia & impietate, sicut iam diximus, suscipientis. Nota sunt quae scripsit Prosper olim Episcopus Regiensis, & indubitata sunt:

Aug. Epist.
stola 18.

*Magnum praesidium est, sacro libamine pasci,
Si cor participis, crimina nulla premunt.
Nam geminat sibi met, peccati pondera, quisquis
Que bona sunt, sumit, que mala non refugit.
Quod paruulos attinet, iam supra responsum
est: ab his qui fidem requirunt, est pumice aquam
postulat, & quare non pari ratione, ab eis de
Confessione fidei requirunt? Cauendum autem
hic ne Pædobaptistarum furori ac impostu-
re, ianua aperiatur. Decâtatis si nunc est, qua
ratione Ecclesia usum communicandi infantes
abole-*

ARTICVLVS XIII.

aboleuerit, qui tamē apud superioris seculi patres fuit celeberrimus. Proinde appendix huius Articuli nō omnino prudēter in Scholasticos inuehitur. Meo certē iudicio, videntur Aduersarij idē sentire cū nostris eruditioribus Scholasticis, vtcunq; de verbis digladiatur. Certē nemo nostrorū dicit Fidem efficere Corpus Domini, lauacrum regenerationis: neq; enim alligauit Christ⁹, veritatē sacramētorum suorū fidei nostrę sed verbis suis: hoc q; etiā Lutherus multis in locis testatur: Incredulitas enim nostra, fidē Dei euacuare non potest. Et veritas sacramētorum non potest niti fide nostra, q̄ iuxta hunc Articulum, illa in nobis & excitare & confirmare debent. Nihil igitur aliud est Opus operatum, nisi veritas verborum Christi, & huius infallibilis promissio, adeoque eiusdem nunquā violanda ordinatio. Cogor hic verbosus esse, velim, nolim. Iam de numero sacramentorum (nam & huius meminit Apologia) quid dicemus? Et placet & displicet Aduersarijs, Ecclesię septenarius numerus. Sic enim illis displicet, vt iam duo tantū velint habere Sacramenta, nimirum

K a Cos;

ARTICVLVS XIII.

Cœna Do. Cœnam Domini, & Baptismum: totidem
Baptis. enim cõmunis Lutheranorum Schola nu-
 merat, nec plura. Iam addit Confessio etiã
Absolutio tertium, Absolutionem videlicet, quam in
 gratiã Aduersariorum scilicet, noluit iux-
 ta Ecclesiæ consuetudinem nominare pe-
 nitentiã. Ergo tria sunt. Quod si ex Zuing-
Ordo. glij dogmatibus addideris, Manuũ im-
 positionem (& huic non arridet Ecclesiæ soli-
 tum nomen, Ordo,) habebis quartum. Vi-
 des concordantiã. Butzerus sic scripsit
 in Præfatione Epistolarum Zuinglij, De
 nostris Ecclesijs ne patiãre tibi persuade-
 re, in eis de sacramētis aliter doceri, quã
 ipsæ tradunt scripturę, docent S. Patres, &
 ab initio Christi Ecclesia credidit. Eãdem
 cantilenã, sed verè, canit Ecclesia. Iam si
 placet Aduersarijs numerus sacramen-
Confirma tenarius, vt huic longè plura addant. Apo-
vnctio ex logia Confirmationem, & extremã vn-
ctio. ctionem vocat ritus à patribus acceptos,
 & ad salutem non necessarios. Sacramen-
 tum ordinis, si intelligatur de ministerio
 verbi, Apologia non grauatim vocabit Or-
 dinem Sacramentum. Matrimonium si-
 dignatur Sacramenti nomine, vt ta-
 men ab alijs prioribus discernat. Habe-
 iam

ARTICVLVS XIII.

iam quid aduersarij sentiant de Ecclesię sacramentis. Hijs addit Apologia, Magistra Oratio,
 tum posse vocari Sacramentum, Orationē, Eleemo.
 Eleemosynas, Afflictiones: etiam alios sta- Magistra
 tus & officia quę habent mandatum Dei, Crux.
 & quibus addite sunt promissiones. In lo-
 cis posterioribus ait Philippus, nihil opus
 esse rixari de Sacramentorū numero, quū
 tamen ipsi adhuc non cessent rixari, ho-
 mines scilicet pacis cupidissimi. Ego ne-
 que de sacramentorum virtute, neque de
 ipsorum numero, hic cum aliquo rixabor.
 Extant hac de re doctissimorum virorum
 lucubrationes, quibus profectò vix quic-
 quam addere possis, quod nō superfluum
 censebitur. Qui illis non mouetur, nec
 meam infantiam audiet. In hoc mihi vi-
 detur plus sudandum, vt Episcopi nos-
 tri sacramenta Ecclesię fideliter admini-
 strēt, harū virtutē, & verū vsum diligen-
 ter doceant, & sua ipsorum negligentia,
 ne dicam impietate, res illas diuinas non
 faciant exosas. Tolle auaritiam, quę plus
 hac in re Ecclesię incommodat, quàm su-
 perstitio: tolle prelatorum negligentiam,
 & Curtisanorum imposturam, & videbim⁹
 in Ecclesia nostra, sacramenta in summo

ARTICVLVS XIII.

loco posita. At quum Episcopi quidam igno-
rent quid sacramenti vox significet, quum
ipso pudeat sacramenta per semetipso
conferre, quum omnia apud ipso sint ve-
nalia, quum Ecclesia defraudet quidam su-
is sacramentalibus que vocant, que potest
esse Sacramentis apud simpliciores reueren-
tia? Iam quod ad Parochos & Ecclesia-
stas attinet, vix centesimus quisque de Sacra-
mentis vllam facit mentionem in suis ad ple-
bem concionibus, hic ex ignorantia, ille ex
negligentia. De luxu qui in administrati-
one sacramentorum fit, nihil diximus. Hec
repurgentur, & non erit vllus locus de Sa-
cramentorum vel dignitate, vel numero
conquerendi. Et hactenus quidem de
Sacramentis iterum, quantum Do-
minus, cuius illa sunt, pro sua
in nos benignitate be-
nignis. dedit.

DE ORDINE EC-
clesiastico Articulus XIII.

DE